

Langeland - bedre end sit rygte

I baggrunden den karakteristiske Langelandsbro. Til højre beddingen i Rudkøbing med den gule træbygning, der er alvorligt truet af forfald. Den huser et gigantisk spil, der har været anvendt til at trække både op med. På væggen, inde i skuret, hænger blandt andet en gulnet anvisning om arbejdsregler for 14- og 16 årige arbejdsdrenge.

Langeland er et godt alternativ, nu hvor fremmede lande ikke tager imod besøg. Vi tilbragte den netop overståede vinterferie på den 52 kilometer lange ø

TEKST OG FOTO: HENRIK KØHLER
redaktion@midtjyllandsavis.dk

Min voksne datters familie fra Amager og vores egen familie fra Laven og omegn, i et 10 personers sommerhus i Spodsbjerg på Langeland. Det er planen for uge 7, vinterferien.

Det er godt regnet ud, synes vi selv. Prisen er overkommelig og med mulighed for at være sammen med børnebørnene længere end en standardweekend. Samtidig kan man udforske øen i små afdelinger, så meget vi orker. En ekstra

bonus er, at undertegnede får lejlighed til at præsentere familien for min sydfynske barndom.

Vi mødes i Kirkeby ni kilometer nord for Svendborg - ved kirkegården. Gravstederne er dækket af sne og min erindring om, hvem der er stedt til hvile hvor, er i forvejen ikke for god, så vi fortsætter ned ad Kirkevej, hvor vi betragter min fødehjem nogle minutter ledsaget af et par skrøner fra det virkelige liv dengang.

Trelænget bindingsværk

Så til Alpevej i Egebjerg hvor min mor og fire søskende er født og opvokset på en lille idyllisk trelænget bindingsværksgård med stråtag. En schweizer har købt gården for et års tid siden og befinder sig i Schweiz, da jeg ringer, men han har yderst venligt, givet os lov til at besøge stedet, selv om han ikke er hjemme.

En schweizer på Alpevej! Det lyder ellers som en tanke.

Her blev der slagtet gris på vaskebæn-

ken i bryggerset og lavet blodpølse, og man har jo siddet på toppen af et læs halm, der skulle køres ind i laden og som gyngede faretruende, i cirka 2-3 meters højde, samt stået på traktoren i fuld fart ved siden af min morbror, medens jeg holdt fast med den ene hånd, i køretøjets bagskærm. Det var før at cykelhjelmene og sikkerhedsselen var opfundet.

To kilometer derfra på Egebjerg Hede når vi til det tredje og sidste stop. Her lå teglværkerne og de karakteristiske skorstene tæt, og min far og hans tre brødre arbejdede alle der det meste af deres liv. Det lille hvide hus på Hedevej, mindre end ti meter fra jernbanen, købte min farfar i 1905 for 5000.- kr. Her kom mine tre farbrødre, min faster og min far til verden under meget små kår.

Næste stop Spodsbjerg i udkantens Langeland. Selvom byen er begunstiget med en færgeforbindelse til Tårs på Lolland, er byens eneste dagligvarebutik Daglig Brugsen lukket for et år siden. Det samme gælder byens eneste

hotel. En gruppe borgere har indsamlet 700.000.- kr. for at kunne købe butikken og åbne en købmandsbutik, men ejeren (som er en anden lokal brugs) forlanger 2,7 million. Det er en trist situation. Nu er der gået politik i sagen.

Den hjælpeløse måge

I byens udkant ligger et stort sommerhusområde. Husene er nye. Hække og buske har dårligt slået rod endnu. Vores er stort og med 4-5 meter til kip. Væggene er alle hvidmalede og dekoreret med grim fiduskunst fra Ikea. Vi har medbragt ca. en halv rummeter brænde, men der er ikke sparet noget på regningen, for huset er indstillet på 19 – 20 graders gulvvarme, uanset om man fyrer i ovnen eller ej, så vi tager næsten det hele med hjem igen. På det sydlige Langeland er Langelandsfortet naturligvis lukket, men en tur rundt på havnen i Bagenkop er en ganske fin oplevelse.

En stor måge basker hjælpeløst rundt på en sliske på en fiskerbåd. Ingen har

En tidligere købmandsbutik i Bagenkop. I vinduet til højre anes den gigantiske kaffemølle sammen med Madam blå emaljevarer.

»Gaven« fra gutterne til Lill-Svends 30 års fødselsdag. En stilet rødbedefarvet bil med diverse slogans.

» Vi har kun godt at sige om øen, der efter vores mening er noget undervurderet og som afgjort kalder på et gensyn. For øvrigt er Langeland 52 kilometer lang og lever dermed fuldt ud op til sit navn - hvis nogen skulle spørge.

lyst til at stige ned på dækket og hjælpe fuglen op, bortset fra min 22-årige datter, der efter flere forsøg får fat rundt om livet på den baskende fugl og slipper den løs på molen. Den har åbenbart ikke taget skade af baskeriet.

En vældig mandehørm

Det er overraskende så mange små- og mellemstore fiskerbåde, der holder til i den lille havn. Midt på havneterrænet ligger en anonym stor grå garage. Kigger man ind gennem vinduerne i porten kan man se et langt rustikt træbord og et interiør, der er helt tapetseret med Underberg-merchandise. Altså, ting man kan købe, når man indsender de små grønne plasticlåg fra flaskerne.

Svigersonnen fra Amager var forbi her sidste sommer, hvor porten stod åben, og der var en vældig mandehørm. Selv fru en er fascineret af udsigten ind ad vinduet og fotograferer lystigt med telefonen. Hvem ville ikke give sin ene arm for at nyde et par Underberg på smugkroen med de sømænd!

»Bagenkop downtown« er nemt overskuet. Et stenkast fra Daglig Brugsen i et lille rødstens 1930'er hus, ligger en nedlagt købmandsbutik.

»Hos Conny og Jørgen« forkynder et stort lys-skilt over døren. En gigantisk gylden triple kaffekværn fylder hele det ene vindue: »Kaffen man ikke bare drikker, man nyder den«. Et herligt slogan. Medens vi står og dyrker situationen, kommer en yngre ualmindelig solidt- og tætbygget knallertkører fræsende forbi med mindst 50 km/t på en knallert, der ikke ville tåle et nærmere eftersyn af ordensmagten - uden hjelm naturligtvis. Han er kørt forbi os et par gange før og er let genkendelig på den skærende gen-

nemtrængende lyd fra motoren.

Gulstav hedder naturreservatet på øens sydligste spids. Stedet er kendt for en koloni af vilde heste, som vi dog ikke ser, fordi vi er for dovne og fordi de to børnebørn begrænser vores aktionsradius.

Stranden med rullesten og klint gør sig virkelig godt i den høje sol med den dyblå himmel som baggrund. Her er læ og overraskende behageligt lunt, selv om termometeret siger minusgrader.

Bilen på fire tønder

Det er dog ikke kun Sydlangeland der kan være med hvad angår mandehørm. Mellem Spodsbjerg og Rudkøbing, ved afkørslen til Tullebølle, har børnene observeret en røddefarvet bil, der er placeret i to meters højde på fire gange to olietønder. Det ser prægtigt ud.

»Lill-Svend 30 år«. »Hva' ska' Yamaha, når man kan køre Puch«. Står skrevet med store typer og »Pik, pik, pik« med billeder af tisse-mænd, så også læseretarderede og nærsynede kan være med.

Installationen rejser umiddelbart to store spørgsmål: 1.: Hvordan har de fået bilen placeret der i to meters højde oven på tønderne. Og 2.: Hvordan skal Lill-Svend få den ned derfra igen.

Vi sidder i bilen efter endt fotosession, da to midaldrende mænd kommer gående. Jeg ruller vinduet ned og får at vide, at den har stået der siden i sommer og den heldige 30-årige ejer bor på gården lige derovre. Hvis man er uheldig, er tønderne tillige fyldt med beton, fortæller de. De to mænd understreger, at man ikke skal have ondt af modtageren, for han er selv ikke for god til at lave den slags narrestreger. Jeg nærer en

afgrundsdyb respekt for folk, der giver sig af med et projekt af de dimensioner. Nordenbrogaard ligger lidt uden for Humble og er ejet af familien Ahlefeldt-Laurvig. Aftalen med at besøge stedet er kommet i stand, fordi min datters kæreste har gået på efterskole med ejerparets søn. Vi er åbenbart gået lidt forbi hinanden, for i stedet for en herregård og en historisk fortælling om stedet og slægten, møder vi en stor bondegård, beregnet til udlejning og indrettet med en blanding af Ikea og Bali-stil.

Det er Joan Ahlefeldt-Laurvig der viser rundt og står for udlejningen. Det er samme Ahlefeldt-Laurvig slægt, der ejer slottet Tranekær, der kan dateres tilbage til 1200-tallet. Når man kører gennem byen møder man et usædvanligt udvalg af smukke huse, der går helt tilbage til omkring begyndelsen af 1700 tallet. Mange er i forfald.

Er der virkelig ikke en pulje af en slags til at istandsætte disse bygninger? Og hvorfor findes der mon ikke cafeer og andre turistvenlige tiltag på den yderst interessante hovedgade.

Øen tager sig godt ud

I Rudkøbing går vi ind i en vin- og spiritusbutik alene af den grund, at den er åben. Jeg fortæller ejeren, at vi har påtænkt os at foretage vores egen bridgewalk over Langelandsbroen, der forbinder Langeland og Siø. Han fortæller at man også kan få en oplevelse under broen, samt at man fra toppen, i klart vejr, kan se pylonerne på Lillebæltsbroen, endog stålwirene, der holder brodækket.

Rudkøbing virker i øvrigt vældig charmerende, men gør sig sikkert bedre med åbne butikker og i klart vejr. Det

samme gælder udsigten fra broen. En kraftig dis ligger som en dyne over landskabet, så efter en tur i bil over den stejle bro og tilbage, bestemmer vi os for at skrinlægge den aktivitet. Det skal understreges, at øen tager sig rigtig godt ud i den vinteruge, vi er på besøg, med sine store svungne snedækkede bakke- drag og vidtstrakte skove.

Der er en smuk og dragende billedmæssig kontrast at finde i disse landskaber. Store grupper af råvildt, flokke af gæs samt fasaner og rovfugle er et dagligt syn.

Fuld af kontraster

Langeland er desuden også et land fuld af kontraster når det kommer til lukkede butikker og til-salg skilte på den ene side og til slotte og grevskaber.

Og hvordan med børnebørnene! De er sjove og skønne, men også livlige. Hvis nogle af de voksne havde lige så meget krudt i røven, var de nok blevet sendt ud at lege det meste af tiden.

På feriens sidste dag parkerer en kassevogn fra TV-Fyn foran huset. En lettere frustreret journalist banker på og spørger høfligt, om han må lave en reportage om, hvorfor vi har valgt at bo i sommerhus på Langeland. Vi er det femte sted, han spørger om lov. Han havde faktisk givet op og var gået i gang med at undersøge, om der var sket nogle ulykker i det sydfynske, som han kunne rapportere om. Det var der heller ikke. Stakkels mand.

Vi har kun godt at sige om øen, der efter vores mening er noget undervurderet og som afgjort kalder på et gensyn. For øvrigt er Langeland 52 kilometer lang og lever dermed fuldt ud op til sit navn -w hvis nogen skulle spørge.

Tranekær slot med en tilfrossen slotssø, på en smuk vinterdag i februar. Slottet kan dateres tilbage til 1200-tallet.

Midt på havneterrænet i Bagenkop ligger en »smugkro« med et interiør, der er helt tapetseret med Underberg-merchandise.